

Filip Florian
Matei Florian

KÖLYÖK UTCA

Fordította Lövétei Lázár László

BOOKART
2014

A fordítás alapjául szolgáló mű
Filip Florian – Matei Florian: *Bănuţei*
Editura Polirom, Iaşi, 2012

Szerkesztette Vida Gábor

A borító Részegh Botond munkája

ISBN 978-608-8351-52-0

© Editura Polirom, 2006, 2007, 2010, 2012
Magyar fordítás © Lövétei Lázár László, 2014
© Bookart Kiadó, 2014

*Anyunak,
aki soha nem süttött palacsintát nekünk,
mégis boldogok voltunk mellette*

1. NÉHÁNY TUDNIVALÓ KIRISZTUSRÓL

„Soha ne piszkáld Kirisztust!”, mondta Pattanásos.

Ott lógtam a troliban, a fogantyúba kapaszkodva (mint tudjuk, ez egyike azon buta helyzeteknek, amikor semmi mást nem tudsz mondani magadról, csak annyit, hogy lógsz a troliban, a fogantyúba kapaszkodva), s hirtelen puff!, megpillantottam Pattanásost. Bandukolt az utca közepén, vonszolta a lábát a porban, amíg csak a csóré aszfalt maradt utána, kancsalul bámulta teniszcipője orrát, mintha azt remélné, hogy sose fog véget érni ez a hosszú nap. Akkor töltöttem be az öt és fél évet. Aztán egyszer csak hallom – mintha a troli a Parva sétány egyik útkereszteződése volna, s neki, azaz Pattanásosnak mindegy lenne, hogy az úton bandukol-e, lábát vonszolva a porban, vagy pedig a troliban lóg ő is –, szóval hallom, hogy azt mondja: „Én előre megmondtam neked, de te nem és nem! Na, most megnézheted magad!”

Ott lógtunk tehát a troliban, én és Pattanásos, s elég volt egyetlen pillantást vetnem a körülöttünk dülöngélő utasokra, rögtön láttam, hogy senki nem sejt semmit, hogy fogalmuk sincs, miért mondta Pattanásos azokat a rejtélyes szavakat, sőt, mintha nem is hallották volna (a népek leszállni készülődtek). Az Universităţii téren én is leszálltam, s persze rögtön elfelejttem, hogy mit mondott Pattanásos.

Megpróbálok visszaemlékezni mindenre, igyekszem csínján bánni Pattanásossal, igaz, ő még mindig ott dülöngél a troliban, mintha be lenne rúgva, visít, köpköd, a nyelvét is kiölti rám. Ez pedig, ugye, nem válik dicsőségére, főleg azok után, hogy régebb, ismeretségünk idején, igazán nem ez volt

a szokása. Nem tudom, van-e ma barátja Pattanásosnak, de nehezen tudom elképzelni, hogy ez a hallgató, szerény fiú ennyire megváltozott volna, hogy ilyen figurákat csináljon a troliban. Nyughass már, barátom!

Ő persze nagyon jól tudta, hogy miért mondja nekem mindezeket. Tudta, mert egyik este saját szemével látta, ahogy az utcalámpák kísérteties fényében Kirisztus fölment a tömbház tetejére, hogy onnan röppenjen a magasba. Pattanásos megesküszik rá, hogy tényleg így volt. Se szárnya nem volt Kirisztusnak, se ejtőernyője, a bandatagok nyilván most is elkísérték. Az utca felőli tömbházakban egymás után gyúltak ki a lámpák, a teraszokon megjelent egy-egy apuka vagy anyuka, vagy nagypapa, ordított mindenki, hogy ne csináljanak hülyeséget, nehogy leugorjanak, mert nincsenek csodák, szárnyak nélkül nem megy, s hogy így s hogy úgy, összehordtak minden hülyeséget, mondta Pattanásos. Kirisztus szót fogadott nekik, s aznap este nem röppent föl, de Pattanásosnak megmondta az unokatesója (s az ő unokatesója sosem hazudik), hogy Kirisztus meg a bandája csak azért nem röpült föl akkor, mert már beleuntak a repdesésbe, s nem akarták most idegesíteni a sok felnőtt marhát. Kirisztus és a bandája mindig egyszerre ugrottak le a tömbház tetejéről, zuhantak vagy két emeletnyit, aztán karjaik helyén megjelentek a szárnyak, verdestek velük egy kicsit, aztán kurjongatva fölemelkedtek, egyre följebb, amíg már senki nem látta őket, még Pattanásos unokatesója sem, csak a hangjukat hallotta az égből, ahogy szidták a dinamósokat. Ezt én is elhittem Pattanásosnak, mert minden tyúkeszű tudja, hogy aki a Kölyök utcában, vagyis a Drumul Taberei-ben lakik, az csakis steauás lehet. Rajtam és Filipen kívül – leszámítva egy-két vén trottyot és Szakállas Sántát – mindenki utálta a Dinamót. Kirisztusék röpülése ugyan nem zavart volna, de

a Dinamo halálát sóvárgó zsoltáraik annál inkább felbőszítettek, el is határoztam, hogy most aztán tényleg szétverem a pofáját, és szétrúgom a seggét Kirisztusnak, első adandó alkalommal. Ezt persze nem mondtam meg Pattanásosnak, aki megfélemlítve az unokatesójáról, már arról beszélt, hogy látta Kirisztust a híradóban, az NSZK-ban volt, ott repdesett a németeknél, és gyilkolta a nácikat, aztán leszállt a világ legmagasabb, 12.826 méteres csúcsára, látta azt is, hogy találkozott Lăcătușsal, és autogramot kért tőle, halotta, amikor Ceaușescu megkérte Kirisztust, hogy vigye őt is magával repülni, de Kirisztus hallani sem akart erről, mire Elena mérgében odarakta a teljes hadsereget, lőttek szegény Kirisztusra pisztollyal és puskával és tankkal és légvédelmi ágyúval, de nem történt semmi, mert Kirisztust csak Rahan késével lehet elpusztítani, azzal is csak úgy, ha azelőtt két nap és két éjjel edződött a viperaméreggel kevert antilopvérben. Szóval ezt így mind előadta Pattanásos, de hogy őszinte legyek, engem az egészből csak a Kirisztus bandája érdekelt.

Ne kérdezzétek, hogy sikerült átvészelnem a magányos estéket, amikor minden bátorságomra szükség volt, mert éreztem, hogy mindennek vége, és anyu soha nem fog megérkezni, hogy egy padon ülve figyelje a hároméves kiskölyök játékát, aki még nem tudja, hogy az utca tele van furcsa, szaladgáló, egymásra lövöldöző és focizó lénnel, csupa olyan fickóval, mint te, talán épp ezért annyira varázslatosak és titokzatosak (mintha a tükörképeid lennének, pedig dehogy, egyszer csak rájössz, hogy egyáltalán nem ez a helyzet, mert Migu nem olyan, mint Pisiske vagy Doru, vagy itt van főleg Kirisztus, mindenki egy-egy külön világ, van neki saját anyukája és lakása, mindig készek összeverekedni, csak hogy bebizonyítsák létjogosultságukat ebben az utcában és ezen a földön).

Soha nem fogom elfelejteni azt a napot, amikor mintha megállt volna az idő: becsukódott mögöttem a Florian család (40-es lakrész) ajtaja, a nap besütött a lépcsőházba a virágcserepek között, megvilágította a gyíkszöld lépcsőkorlátot, ez volt akkor az egyetlen élőlény abban a csillogó mozdulatlan-ságban, amelyik csak arra várt, hogy megmozduljak, s abban a pillanatban elnyel, egyszer és mindenkorra.

Nos, akkor értettem meg, ki is valójában a Banka, s hogy ez a Banka csak nagynéha, fontos pillanatokban jelenik meg, ilyenkor kell nagyon erősnek lenned, a világ csak ilyenkor billen ki rendes kerékvágásából, csak ilyenkor mutatja magát egy kicsit másmilyennek, ilyenkor a zöld gyík képes visszaváltozni lépcsőkorláttá, te pedig megvilágosodsz, hogy már nem az vagy, aki korábban voltál, s hogy alighanem kezdesz elszakadni anyád szoknyájától. (Úgy tűnik, hogy – leszámítva ezeket a pillanatokat – valamiféle nagy-nagy unalom tart fogva mindenkit, s a Banka csak akkor jelenik meg, amikor változás áll be ebben az unalomban. S meg mernék esküdni rá, hogy a Banka ebben a nagy-nagy unalomban lakik, s csak akkor méltóztatik megmutatni magát, ha valaki megpiszkálja a vackát.) Anyu tehát ott maradt az ajtó mögött, rám meg jónéhány lépcsőfok várt, azokon túl meg a Kölyök utca. Aztán már ott is voltam az utcán.

Sok időbe és sok fejtörésbe került, amíg megértettem a játék szabályait. Mindenekelőtt Kirisztust kellett megszoknom. Ő és a nővére irtották ki belőlem a félelmet. Annyira féltem tőlük, hogy egyszer csak ez a félelmem magától megszűnt. Most már kacaghattak, nyugodtan kacaghattak rajtam.

Kétségtelen, hogy Kirisztus a Banka bosszúja volt, amiért azon a délutánon legyőztem őt a lépcsőházban. Másképp nem tudom megmagyarázni, hogy Kirisztus miért mindig szürkületkor jelent meg elnyúlhatetlen kék trikójában, a haragos bikával a mellén. (Tudom, hogy vannak szavak,

amelyek a sok összevissza használatától annyira elkoptak, hogy az olvasó mindenre figyel, csak épp arra nem, amit olvas. Ilyen szó például a „kitalálni”.) Nos, Kirisztust mintha kizárólag miattam találták volna ki, nem is feltétlenül azért, mert folyton belém kötött, hanem azért, mert az utca többi gyereke közül senki nem értette igazán, hogy mi is történik. Mintha mindez csak a kettőnk dolga lenne, ahogy rohan felém a bikás pólójában, ő üvölt, én meg sírok, szóval mindez mintha nem tartozott volna az utcára, hanem valahol egy külön tartományban pofozkodtunk volna. De most arcátlanul hazudok. Azokban az időkben, talán azért, mert – ahogy mondtam – Kirisztus a Banka képviselője volt, tehetetlen mozdulatlanságra voltam kárhoztatva, még szuszszanni se tudtam (arcátlan hazugság tehát azt állítani, hogy én is pofozkodtam). Az egyetlen, aki vigyorogva jelét adta annak, hogy tudja, mi történik köztem és Kirisztus között, Luminița volt, Kirisztus nővére. Neki a szemtanú szerepe jutott, mert ha nincs szemtanú ezekre a dolgokra, előbb-utóbb megbolondulsz. Luminița ott posztolt a lépcsőházuk előtti kiskert kerítésének tetején, onnan figyelte a többiek játékát, míg be nem esteledett. Akkor eltűnt egy pillanatra, majd Kirisztussal tért vissza. Tekintetével intett felém, és

az utca lassanként beleolvadt az egyre halkuló zsisvajba
mindössze egy-egy távoli kutyaugatás visszhangja

szivárgott be a zsisvaj hangjai közé
pislálkoltak a lámpák és kevergett-kavargott minden

Kirisztussal a közepén
láttam az ablakainkat kivilágítva a negyedik emeleten
anyu Fi... kiáltottam aztán csattant is az első pofon
szaladás közben is püfölte a fejemet
a hangok útközben elvesztek valahol
lucskosan az izzadtságtól az ágyban tértem magamhoz
a lámpa leoltva

s az óvó néni rám parancsol hogy mondjam el
életem első meséjét.

Látlak benneteket a kisszékeken, ott ültök félkörben (ezt a szót majd csak később tanulom meg). Elöttetek állok én, már csak én hallom az udvar verebeinek csiripelését, mert ti arra vártok, hogy elkezdjem a mesét. Milyen buták is vagytok, hátratett kézzel ülve, ahogy az elvtársnő kérte, szépen, csendben várjátok, hogy elkezdjem a mesét, éppen én, aki nem tudok mesét mondani. Aki még soha nem mondtam mesét. Túl kicsi vagyok még, meg kell értenetek, de ha nagyobb lennék, akkor se jönne ki hang a számon, mert ti hallgattok, és csak néztek rám. Íme, itt vagy például te, Paul, akiről a gimiben írtam egy „zsinóros” verset („hehe, ez a zsinór olyan, mint egy giliszta”, mondta Paul, s a takony földig nyúlt az orrából), te, kedves Paul, tátott szájjal bámulsz rám, szájad szélén aprócska nyálbuborékok pukkannak szét, te viszont, Ana Maria, becsuktad a szemed, álmos vagy talán, esetleg így szoktad hallgatni anyukád meséit, esküszöm neked, kedves Marian, hogy mikor ezt a mesét mondtam, még nem tudtam, hogy egy labda után szaladva fogsz meghalni, ha tudtam volna, csak neked mondtam volna a mesét, a világ összes meséjét elmondtam volna neked, és kölcsön adtam volna azt a nyavalyás fekete autót is, amit Németországból kaptam, csak egy kicsit add ide, mondtad, emlékszel, ugye?, én pedig nem adtam kölcsön, mert elromlik, mire te azt mondtad, hogy „nyomi” vagyok, nem sokkal ezután meghaltál, akkoriban én még nem tudtam, hogy mi az a „nyomi”, se azt, hogy meg fogsz halni, ha tudtam volna, megmondtam volna, hogy vigyázz, ne szaladgálj labdák után, mert az egyik pocsolya nem pocsolya, hanem vízzel teli kanálisakna, bár az sem kizárt, hogy hiába figyelmeztetlek, te csak nevetted volna rajtam, azt mondtad volna, hogy mese az egész, afféle

végeérhetetlen mese, mint Pattanásos meséi, se füle, se farka, az óvodások már unják is, zajong mindenki, az elvtársnő a helyére kergeti Pattanásost, és ő (mint a regény elején) lehajtott fejjel bandukol a helyére, kérlek, Pattanásos, ne mozdulj, rögtön visszatérek rád, és ott van Taknyoska Angelica is, folyton kenyérsarkat rágcsál, megállás nélkül csöpög az orrából az a zöld undokság, mint egy elromlott vízcsapból, Cornel és Diana, fogjátok egymás kezét, aztán Rox... – fiacskám, mondd már a mesét! –, ez az elvtársnő volt, aki egyáltalán nem ismer engem (mintha ismerni lehetne egy hároméves tökmagot), igen, hááát, volt egyszer, hol nem volt, volt egyszer egy nagy sötétség, mint egy nagy erdő, és volt benne egy kisfiú, egy vadász, egy bika és egy rókaaaa. Igen! És egy rókaaa. És ment mendegélt a róka és olyan volt mint egy kutya mert szerette a kisfiút még a farkát is csóvalta neki és csak virágokat evett és mikor beesteledett a bika elbújt egy barlangban és várta a vadászt és jött is a vadász de nem tudta hogy bika is van a világon azt hitte hogy egyedül van az egész erdőben és a bika szépen óvatosan előbújt a barlangból s míg a vadász észrevehette volna s elővehette volna a puskáját a bika a szarvára kapta a vadászt és bedobta a barlangba és odagurított egy nagy követ a barlang szájához hogy a vadász soha ne tudjon kijönni és ő legyen a főnök az erdőben hogy nyugodtan szemetelhessen és gyűjtogathasson bizony ám a bika bedobta a vadászt a barlangba de nem tudta hogy egy kisfiú és egy róka is van az erdőben és akkor rosszkodni kezdett s azt mondta a vadásznak hogy meg fog halni mert ez az ő erdeje és nem jön semmiféle legkisebb királyfi s hogy ő egy erős és gonosz sárkány. És amikor beesteledett a bika teleszemetelte az erdőt aztán leheveredett a nővére Luminița mellé mert azt hitte hogy csak ők ketten vannak az erdőben de a kisfiú meghallotta a vadász kiáltozását és mikor reggel lett az erdőben elgurították a nagy követ a barlang szájától és

megmentették a vadászt aki nagyon fáradt volt tele hangyacsípéssel és a róka vizet engedett neki a csapból és a vadász magához tért és akkor odament a bikához. A bika nagyon elámul az hitte hogy csak álmodik tudjátok miért? Mert azt hitte hogy csak ő és Luminița vannak az erdőben s akkor megjelenik előtte a vadász akit bedobott a barlangba és egy róka is virággal a szájában és egy kisfiú. Akkor a bika megpróbált elszaladni és tovább szemetelni de nem sikerült neki. Ez a szintisza igazság. S akkor elszaladtak Luminițăval egy utcába és elrejtöztek. A vadász később belehalt a hangyacsípésekbe. A kisfiú a róka segítségével eltemette de a sírhalmát valaki nagyon teleszemetelte. Ki tudja megmondani ki hordta a sírra a szemetet?

A róka, mondták a többiek. Miért, kérdeztem, azért, mert ravasz, mondták, biztosan ő hordta oda a szemetet, mert ő ilyen fajta, miatta nincs a medvének farka, ő énekelte ki a sajtot a holló szájából, néha pedig halottnak tette magát. Minden állatos mesében szerepel egy róka, ő a hibás mindenért, ezt mindenki tudja. Nem is figyeltek a mesére, nem érdekelte őket, hogy egy bika is szerepel a mesében, pedig egy bika elég ritkán szerepel a mesékben, de ha mégis, akkor a bika nem lehet hibás semmiért. A bikának tehát el kell tűnnie egyszer s mindenkorra.

Csukd be a szemed. Így. Engedd, hogy föltámadjon a szél. Hallgasd a süvítését, ahogy körbejár az utcán és a lépcsőházakban, csukd be a szemed, mert csak így hallhatod, ahogy ott motoz a nejlonzacskók között, ablakokat csapkod és besötétíti az eget. Bizonyos dolgokat csak becsukott szemmel lehet eltüntetni, csak így tudod Kirisztust egy egész nyárra vidékre küldeni.

Így vagy úgy, de sokáig kell becsukott szemmel maradnod (nagy-nagy önuralommal felejtsd el például még a tömbház emlékét is, sőt, ezt a füzetet és ezt a golyóstollat is, amivel ezt

a történetet írod). Ha sokáig így maradsz, ismét visszavarázsolhatod magad elé Pattanásost. De már nem a kisszéken ül, ahová az elvtársnő küldte, hanem a kazamata tetején (egy istenszámba hagyott betongarázst nevezünk kazamatának), onnan lógatja a lábát, s akkor mondja első ízben, hogy ne piszkáljam Kirisztust.

Még nem tudott semmit Kirisztus esti repüléseiről, nem hallott se a Bankáról, se Luminițáról, s ami a legfontosabb: fogalma se volt arról, hogy egy bika, aki túl sokat nyaral vidéken, úgy érkezik majd vissza a Kölyök utcába, mint akárki más. Mint egy akármilyen gyerek, így, egyszerűen. Szerintem Pattanásos csak féltékeny volt rám, mert én hamarabb megtanultam fütyülni, mint ő, s ez ellen semmit sem tehetett. Ez bizony tiszta és világos volt a számára is, s annál jobban fájhatott neki, mert mostantól figyelnie kellett rám, és tisztelnie kellett engem. Tudta jól, hogy csak egy kicsit kell meglöknöm, s ő lezuhan a kazamatánk tetejéről, s azt is nagyon jól tudta, hogy ha sírva fakad, minden megváltozik közöttünk.

S mikor tényleg lepottyant a kazamatáról, a sírás szünetében alig merte odaköpní felém, hogy majd meglátom, mi vár rám, hogy az ő unokatesója, s hogy így, s hogy úgy, összeszarom magam az ijedtségtől; s hogy ne piszkáljam Kirisztust, mert az olyan, mintha a medve bajszát ráncigálnám.

Valami azt súgta nekem, hogy ha Pattanásos ilyen könnyen lepottyant a kazamata tetejéről, akkor Kirisztussal is könnyű lesz elbánni. Becsuktam a szemem, s akkor Kirisztus se volt különb Pattanásosnál. Pattanásos pedig egy hülye. Valamit ő is sejtethett. Tudta, hogy egyetlen menedéke az lesz (ha már fütyülni nem sikerült megtanulnia), hogy ez a Kölyök utcában még ismeretlen idegen – a megváltó Kirisztus – ellátja a bajomat.

Simán megverem, mondtam én erre. Nem, nem szabad, mondta ő. És el kellett mennem a trolival az Universităţii-ig, hogy eszembe jusson az a nap, amikor betöltöttem az öt és fél évet.

Mikor visszajött vidékről, már nem Kirisztus volt a neve, hanem Cristi. Buta paraszt lett belőle, aki már nem emlékszik korábbi életére (mintha azok az esti pofozkodások csak az én álmaim lettek volna, egy félénk, szemét kinyitni se merő, az utcától irtózó kiskölyök rémálomszerű versei).

Cselezni akart, köténnyel próbálkozott. Kiszámítható csel volt, a labda ki is pattant a lábamról az oldalon túlra. Bedobás. Ide, a fejemre, kiáltotta Kirisztus, de Migu túl magasra dobta a labdát, Kirisztus kézzel nyúlt utána. Gyorsan elvégeztem a szabadot, Pisiske lő, gól, 2–0. Ismételjétek meg! Nem ismétlünk semmit! Migu és Pisiske összeakaszkodik, kurvanyád. A kapus rosszul dobja ki a labdát, pont a lábam elé, üresen vihetem kapura, 3–0. A kapus a fejét fogja, aztán elrejtőzik a földszinten lakó Florea Wartburgja alá. Hozd vissza a labdát, ordítja Migu, kurvanyád. Kirisztus ismét köténnyel próbálkozik, ezúttal nem pattan ki a labda, egy passz Bebéhez, 4–0, a labda a Wartburg alatt. Migu seggbe rúgja a kapust, a kapus bög, nem akar többé védeni. Szünet.

Aztán beáll mégis a kapuba, kesztyűben véd. Kirisztus cselez, elviszi a labdát mellettem, aztán összeesik, mint a colstok. Meg se moccan. Piros lap, ordít Migu. Vele semmi bajom. Kirisztus föltápaszkodik, elindul felém, ismét elterül, képen rúgom, betöröm az orrát. Mindenki áll, és engem néz. Kirisztus nyöszörög, csöpög az orrából a vér, nem tud fölállni. Így jár mindenki, aki Lăcătuşnak képzelet magát, mondom tovább sétálva. Erre már föltápaszkodik. Hé, 6-os, vigyázz, egy téglá van nála, mondja Pisiske. Elvétí a dobást, de erre már tényleg bepöccenek. Kirisztus szalad

a lakásuk felé, anyu, Luminița, kiáltja. Utolérem, behúzok egyet neki, beszalad a lépcsőházba, berántja maga után az ajtót. Túl nagy volt a pofája, mondom, játszunk inkább lövöldözőst, mi nyertünk 4–0-ra. Megjelenik Luminița és az anyja, engem keresnek. Szamárfület mutatok nekik, és eltűnők a tömbház mögött. Esélyük sincs rám találni, őt és fél éves vagyok.

A Parván ott bandukol Pattanásos. Egyedül az utca közepén, vonszolja a lábát maga után a porban, amíg csak a csoré aszfalt marad utána, kancsalul bámulja teniszcipője orrát, mintha semmi egyéb dolga nem lenne a világon, mint hogy ott álljon, és engem várjon, hogy szóba állhassunk. Jól elagyabugyáltam, ugye? Adtam neki! Pattanásos meg se moccan, a teniszcipője orrát bámulja. „Én előre megmondtam neked, de te nem és nem! Na, most megnézheted magad.” Nincs egy husángod? Egy francot husáng, még mit ne! Pattanásosnak nem volt husángja, s kezdtem egy kicsit berezelni. Nem Kirisztustól féltem, neki csöpög az orrából a vér, hanem Luminițától és az anyjától. Lehet, hogy ott fognak várni még éjfélkor is a lépcsőház előtt. Lehet, hogy máris ott hasalnak a bokrok tövében Pattanásos háta mögött. Hova a nyavalyába rejtőzzek? Ez meg csak vigyorog itt! Te mit javasolsz, mit csináljak? Menj a francba, azt!

Az autók mögött a Kölyök utcáig lopóztam. Megkerültem a tömbházat a kiskerten át. Valami dobolt a fülemben, mint a vonatzakatolás. Ha előkerülne Migu vagy Pisiske, hogy megkérdezzem, hova bújtak azok ketten. De sehol senki. Hason kúsztam egyik fától a másikig. Mint egy igazi indián. (Mindenkinek megesett volna rajtam a szíve, jé!, egy kisgyerek, hason kúszik egyik fától a másikig.) Gilisza és hangya keresztezte az utamat. Találtam egy vörös kubai cukorkát is. Aztán még egyet. Valami idióta elszórhatta. Két vörös kubai cukorkával a számban kúsztam tovább. Valahol ott vannak!

Biztosan várnak rám! De se híre, se hamva se Luminițanak, se az anyjának. Már rég megunták a dolgot. Ellenben Kirisztus ott posztolt egy husággal a kezében. Félelmetes volt, ragtapasszal az orrán, káromkodott és parancsokat osztogatott. Látszott rajta, hogy ha kell, 1000 évig is várni fog a sarkon. Cosmin volt még ott a D14-ből, aztán Nicu a C38-ból, aztán volt még egy, akit nem ismertem, és ott volt a Kísértet is a harmadik tömbházból, akit eddig csak az iskola udvarán láttam, ahogy pénzezőst játszott. Mindegyiknél volt egy husáng, és mind rám vártak. Éreztem, hogy nekem annyi, nem szopogatok többé kubai cukorkát. A földhöz lapulva figyeltem. Nem moccantak, lassan beesteledett. A hátamra fordultam, hogy tényleg este van-e. Tényleg az volt. Az ég: mint a tengervíz, fodrozódó hullámokkal, néha változott a színe, aztán egy repülő hosszú, vékony csíkot húzott maga után, a csík vörös lett a lenyugvó nap fényétől, majd lassan színét veszítve felszívódott, a repülő még mindig zúgott, vagy csak én hallottam, a Valea Argeșului autóbuszai voltak persze, aztán egészen beesteledett, már halakat is láttam az ég vizében, de Kirisztusék fölfedezték, hogy hol bujkálok, hagytam az eget a nyavalyába, s usgyé! Félelmetes kurjongatással vetették magukat utánam, Kirisztus rohant legelől, éreztem a szuszogását a tarkómon, a husángja suhogott a levegőben. Megkerültük egyszer a tömbházat, én még bírtam, ők is bírták. Megkerültük még egyszer. A harmadik forduló elején megpillantottam a bátyámat, Filipet, iskolástáskával a vállán. Ennyi volt. Először a Kísértet dobta el a husángot, s már el is tűnt.

Egymás után gyúltak ki a lámpák. Épp ilyenkor szokott repdesni Kirisztus, legalábbis Pattanásos elmondása szerint. Ehelyett viszont Kirisztus most ott állt előttem, és bocsanatot kért. A repülőgép kondenzcsíkjának már nyoma sincs. És halak sincsenek az ég vizében.

2. BOLYHOS ZOKNI ÉS HEGYES ORRÚ CIPŐ

Hát, ami azt illeti, túl sok mindenre nem emlékszem. Tulajdonképpen nem is emlékszem semmire. Végül is elég sokszor értem haza szürkületben a suliból, lökhajtásos repülő is elég sokszor járt az égen, s a buszok is, dudálva, indulás előtt a motrokat túráztatva, úgy dübörögtek a végállomáson, mintha egy ökörcsorda trappolt volna. Talán meg kellett volna jegyeznem mindent? Nem vagyok én sakkmester, se elefánt, se holmi csököttagyú szörnyeteg. Ha Matei azt állítja, hogy azon a napon én mentettem ki őt kölyök karmai közül, akik el akarták páholni, akkor biztosan úgy is történt. Higgyetek neki! Az ő elmondása szerint ez valóban olyan ügy, amit bajosan felejt el az ember. Nem semmi, ugye, érezni valakinek a szuszogását a tarkódon, hallani a husáng suhogását, hallgatni az esküdözést, hogy darabokra fognak tépni! Ilyesmit soha nem felejt el az ember. Vagyishát... Van bennem némi kétely is, mikor arra kérek titeket, hogy szó szerint vegyétek Matei történetét. Már nem egyébért, de egy-két dolgot túlságosan kiszínezett. Például itt van a focimeccs, amit ők nyertek 6–0-ra vagy mennyire. Vagy hogy laposra verte volna azt a bizonyos Kirisztust (aki Cristiként tért vissza vidékről), orron törölve a figurát, hogy eleredt az orra vére, egyszerűen: kötve hiszem, hogy mindez igaz lenne. Tény, hogy már kiskorában is jól focizott, de egy kicsit potyaleső volt, ritkán passzolt (még rövid passzokat is ritkán adott, nemhogy olyan hajszálpontos, hosszú indításokat, amiről a rangadók kommentátorai beszélnek), mondom, jól focizott, sőt nagyon jól, ezért is hiszem el neki, hogy 6–0-ra vagy mennyire nyertek, s hogy

a hatból ő rúgott négy gólt. Az viszont már túlzás, hogy megbüntette volna azt a repülő bogarat, aki alkonyat idején csak úgy leugrik a tömbház tetejéről a bandájával együtt. Azt nem vitatom, hogy a fiúknak szárnyuk nőhet, és szabadon röpködhetnek, satöbbi, a Drumul Taberei-ben sok furcsaság történt (bizonyára mindenki hallott a Szülészet előtt évekig parkoló piros Oltcitról, amelyiknek a kormánykereke egy kislányt szült, azt hiszem, Mara volt a kislány neve, kihordta a kormánykerék rendesen a magzatot, kilenc hónapig csak nőtt és nőtt a kormánykerék, nem csak úgy, egyik pillanatról a másikra dagadt hatalmasra, mint a mai légszákos kormánykerekek, mondom, kilenc hónapon át nőtt-növegetett, mint a terhes nők hasa, csak neki a duda volt a hasa helyén; aztán ott van a negyedik emeleti lakrész története a D lépcsőházból, abban a lakásban az egész konyha, a falak, a padló, a mennyezet meggombásodott a hideg fűtőtestek és a gázkályhán keletkező gőzök miatt, a néni, aki ott lakott, valami literátus asszony, egyre csak főzte-sütötte a szaftos csirkét, marhahústokányt, flekkent, báranyaprólékot, palacsintát, épp csak gombasüteményt nem csinált, míg végre megértette, hogy micsoda szerencséje van a gombával, le is mondott az irodalmi titkárságról a színházban, ahol dolgozott, s gombát kezdett árulni a Mogoşoaia-piacon, míg a milícia el nem vitte). Visszatérve a zárójel előtti témához, be kell vallanom, hogy a kisöcsém megverni megverte ugyan ezt a Kirisztus vagy Cristi nevű undok rovat, de más körülmények között, nem mint holmi apacs indián a törzsfőnököt a prérin, hanem a lépcsőházban, míg én – hátracsavarva a kezét – lefogva tartottam az illetőt, egy kövérkés, szőke srácot, és akkor Matei behúzott neki egyet. Persze előfordulhat, hogy tévedek, és tényleg megtörtént a Kölyök utcai verekedés is, de ez a lépcsőházbeli egészen biztos megtörtént, még arra is emlékszem,

hogy eleredt az orra vére, de nem kiáltozott az anyja után, se semmilyen Luminița nevű nővére után, csak szipogott kitartóan: „anyáám!, anyáám!”. S aztán mégvalami gyanús nekem, ó igen... Ha fától fáig kúszva csak egyetlen szem kubai cukorkát talált volna, pirosat, kéket, sárgát, a szín nem fontos, mindent azonnal elhinnék neki, de Matei azt állítja, hogy két szem cukorkát talált. Nos, akkor miért nem tartotta meg nekem az egyiket? Ugye hogy furcsa?

Hogy minden tiszta és világos legyen: én vagyok az a Filip, iskolástáskával a vállán, akiről Matei azt állítja, hogy az egész negyedben egyedül én szurkoltam (őt kivéve, persze!) a Dinamónak (hogya miért keverte bele ebbe a dologba Szakállas Sántát is, nem igazán értem, pláne, hogy ez a fazon meglehetősen érzékeny figura volt, egyszer láttam a Szépművészeti Múzeumban, amikor ötödikben minket is elvittek múzeumot látogatni, mozdulatlanul állt egy szénaboglyás festmény előtt, mintha elszédült volna a szénaillattól, vagy lábon aludna, mint a ló). Nem azért beszélek (írok) múlt időben erről a dologról, mintha ma már nem a Dinamónak szurkolnék, egyáltalán nem erről van szó, disznóság is lenne nem apu „vörös kutyáinak” szurkolni, épp most, amikor rájuk jár a rúd, s mindenki megpróbál kiharapni egy darabot a fenekükből; a múlt idő egészen más dolgokra vonatkozik, amelyek ma már nincsenek, consumatum est, lejárt a szavatosságuk, por lepte be őket, keresztet vethetek rájuk stb. Ebbe a kategóriába tartozik például egykor dúsnövésű hajam, ez tényleg visszahullt földanyánk kebelére: a bretonomból, amelyik elemiben még egészen eltakarta a szempillámat (gondosan fésülve lenyálva nyilván), a varkocsomból, amelyik copfba kötve az ingem gallérjáig lógott, fülhajamból, amelyikkel kajla füleimet lepleztem, de amelyik ugyanakkor kihangsúlyozta férfias ajkamat, szóval mindezen gazdag hajkoronából mára

csak az éktelen kopaszság maradt, nem O. Paler-szerű kopaszság, de azért kopaszság. S ha azt kérdezitek, hogy a fenébe lehettem ilyen hajas, amikor azokban az időkben minden diáknak nullásra volt vágva a haja, legalábbis a Valea Ialomiței és a Rîul Doamnei környékén, de lehet, hogy másfelé is, ezt már ti tudjátok, én nem ütöm bele az orromat olyasmibe, amihez nem értek, nos, szóval úgy sikerül megmenekülnöm a borbélytól, hogy első tanító néninket, Ulărescu elvtársnőt hamarosan Cîsu elvtársnő váltotta (tudnotok kell, hogy Cîsu elvtársnő, akivel van egy fekete-fehér 9/12-es közös fényképünk is, ott állunk az iskola lépcsőjén, csoportkép persze, másik harmincegy aprócska trikolóros pionír is szerepel a képen, szóval ez a Cîsu elvtársnő egy tündér volt, egy kicsit talán túl édeskés, de legalább nem hordott pálcát, szemüveget viszont igen, nagyon magas és aszott volt, minden bizonnyal kiváló kosárlabdázó lehetett volna, ha nem a kicsiknek szenteli az életét, mindenben ellentéte volt Ulărescu elvtársnőnek, akivel hál' Istennek nincs közös fényképünk, ez aztán hárpia volt a javából, maga a pokol lakozott a szájában, de ezt nem tudom bizonyítani, mert soha nem volt alkalmam, hogy alaposan megvizsgáljam a torkát). Cîsu elvtársnő se engedte meg mindenkinek, hogy hosszú haja legyen, ez afféle kiváltság volt, amelyet valamikor harmadikos koromban kezdtem élvezni, ha jól emlékszem, a második évharmadban hallottam, ahogy egyik kolléganőjével nagybátyámról, Didi-ről pletykáltak (ez a Didi nagybácsi filmes volt, ha álomból vernek föl, akkor is elő tudom sorolni azon filmeknek a címét, ahol ő jegyzi a forgatókönyvet, s ha valakinek ez sem elég, a Filmgyártók Egyesülte által kibocsátott igazolványát is meg tudom mutatni), Cîsu elvtársnőnek ez a filmes dolog úgy beakadt, hogy meg volt győződve, hamarosan én is szerepet kapok Didi valamelyik filmjében.

Azt hiszem, jó ideig ez a meggyőződés határozta meg képzelgése irányát, szinte látta magát a sötét moziateremben (de nem a „Favorit”-ban!), csinosan, szépen felöltözve (ahogy kell, ha valaki a Drumul Taberei-ből megy be a központba), a vetítógép fénynyalábja rávetül a kontyára, hogy a mögötte ülők megcsodálhassák hajfixálótól csillogó fürtjeit, oda-bújik a férjéhez, s amikor a kis szemüveges kölyök (ez én vagyok) megjelenik a vásznon, bár semmi olyat nem vél fölfedezni a filmszereplő mozdulataiban, amelyeket tőle, a tanítónőtől tanult volna, szeme elhomályosodik, s azt sutogja Cîsu elvtársnak, nem rögtön a film elején, hanem a vége felé, hogy nézd, drágám, az a gyerek az én diákom. Talán az is megjelent a képzeletében, hogy a film bemutatója után a tanáriban jónéhány kolléganőjét eszi majd a sárga irigység, ezt nyilván nem vallják be, inkább gratulálnak neki kisdiákja szerepléséhez. Mindenesetre Cîsu elvtársnő álma nem vált valóra, nagybátyám (különben nagy cocker spániel-rajongó) egy percig sem gondolt arra, hogy elindíthatna a filmes pályán. Aztán elérkeztünk a negyedik osztály végéhez, amikor egyik fáradt pillanatában, vagy lehet, hogy csak indiszponált volt egy kicsit, vagy mit tudom én, a menopauza egyébként is annyi problémát tud okozni, Cîsu elvtársnő kiszólított a táblához megoldani egy feladatot, egy darabig engedte, hogy kínlódjak a sok aritmetikai számmal és betűvel, aztán egyszer csak, miközben én a krétával és az osztással-szorzással voltam elfoglalva, azt mondja nekem, hogy Florian, mik ezek a göndöricék a fejedben?, levágasd nekem rögtön!, rövide, egészen rövide!, holnap reggelig!, mert különben... értjük egymást? Kárminvörös rúzzsal kihúzott ajkai közül mintha bégetés tört volna elő, a bé hang nélkül, úgyhogy nem is volt benne semmi juhos, inkább csak valami szent méltatlankodásnak adott hangot ezzel a bégetéssel. Nos, volt ami volt, őszintén remélem, hogy Cîsu

elvtársnő legyőzte a menopauzát, és visszaváltozott tündérré, ami pedig az elmúlt dolgokat illeti, consumatum est, lejárt a szavatosságuk, por lepte be őket, keresztet vethetek rájuk stb., elvégre róluk kezdtem írni, s az elmúlt dolgokat nem szabad lebecsülni. Hegyes orrú fekete cipőm, amely egyetlen másik hegyes orrú lábbelire se hasonlít (egyrészt azért nem, mert cipő volt és nem csizma, az enyém volt és nem másé, másrészt mert nagyon vágyom utána, és nem vagyok közömbös a sorsa iránt), szegény hegyesorrúm, ki tudja, hol rothadhat, valamelyik szemétrakás legmélyebb rétegében, valami kültelki gödör fenekén, vagy egy tó fenekén (bárcsak a Cișmigiu lenne ez a tó!), vagy gimnazisták által ültetett hársak gyökerénél, esetleg tömbházunk valamelyik takarítónőjének padlásán vagy T-fás fészerében. Ti nem sajnáljátok ezt a cipőt? Én sajnálom őt. Apu vásárolta a Lipscani-on egyik vásárnap reggel, mikor az üzletek mintha csak az építőtelepi munkások számára tartottak volna nyitva, hogy ők is hasznossá tehessék magukat a család számára, kedvesnek mutatva magukat, vagy pénzzel látva el a családot, ha már egész héten távol vannak. 330 lej volt az ára, erre pontosan emlékszem, apunak nem is az árával volt baja, hanem a formájával, áramvonalas volt nagyon, mint egy úszó dereglye, apu még a homlokomat is megtapogatta, nincs-e lázam, négyszer is megkérdezte, hogy nem gondoltam-e meg magam, nem akarta elhinni, hogy nekem csak is ez a cipő kell, nem egy másik-harmadik-negyedik modell, szörnyen csodálkozott, megpróbálta elmagyarázni, hogy túl dzsigolás ez a cipő, lassan, nagyon lassan fogta csak fel, hogy milyen lehet átlépni a gyermekkorból a kamaszkorba, fogalma sem volt, milyen sikere van a C lépcsőházbeli Dan Anghelnek a csajoknál pontosan egy ilyen cipővel, el sem tudta képzelni, hogy mit jelent egy hegyes orrú cipő Nicoleta számára. Tökéletes lábbeli volt, hegyes orral, vastag,

magasított sarokkal, nem fűzős, hanem tépőzáras. Igaz, nem volt túl kényelmes, mintha gólyalábakon jártam volna, kissé hangosan kopogott, cselezésnél, vagy az oldalon melletti elfutásaimnál meg-megcsúszott, de nem volt párja, ha spiccel lőtte rá a labdát az ember, a labda pontossága és sebessége elképesztő volt, mint Nicoleta ajkai, ha órák után hazakísérte az ember, és a kezét fogva megállt a sötét lépcsőházban a postaládák előtt, ahol savanyúságszag volt, a krumplinak is érződött még a friss földszaga. Volt, aki vihogott az én fekete hegyesorrúim láttán, például a pisztolyszemű Alexandra Ștefănescu, aki érthetetlen módon elérte, hogy ne Drótfogú legyen a beceneve, bár fém fogszabályzó volt a szájában, amúgy jó haverina volt, válllvetve dobtunk célba szemüveggel, osztálytársaink ujjongása közepette, anyu haragudott is, nem győzött szemészhez vinni új lencse végett. A mai eszemmel végiggondolva a dolgot szerintem Alexandra féltékeny volt, akkoriban viszont másképp értelmeztem meredek vicceit, súlyuk volt még, mert – hogy őszinte legyek – igazából Alexandrát szerettem, s nem Nicoleta Neagoét, aki tüzesen tudott csókolni a savanyúságszagban s más, télire eltett cuccok társaságában. Nicoleta egyszer megkérdezte az önképzőkör vezetőjét, románánárnőnk, a nyugdíj előtt álló Marineascát, hogy mit jelent a faszverés, mert játék vagy veszekedés közben a fiúk mindig ezt ajánlgatták neki, a nagymamája pedig nem volt hajlandó elárulni a szó értelmét. Kuncogás hallatszott az osztályteremben, tekintetünk (a pisztolyszemű Alexandráé is!) selyemszálként fonta körül szegény naccságát, aki csak annyit mondott, hogy ülj le, drága, én nem magyarázatok pofátlanságokat. Nicoleta piros lett, mint a paradicsompaprika, Alexandra pisztolyszemei győzelmesen csillogva keresték az én rövidlátó tekintetemet, a paradicsompaprikás hasonlat pedig óhatatlanul is a savanyúságszagot juttatta

eszembe, a savanyúságszag a sötét lépcsőházat, ez pedig a csók ízét, ami bármennyire édes is volt a maga idejében, ezúttal keserűvé változott a kitartóan követelőző pisztoly-szemek miatt. Mielőtt a hegyesorrú napja leáldozott volna, néhány fontos esemény játszódott le az életemben. *ELSŐ FEJEZET:* annak ellenére, hogy már vagy fél hónapja abba hagytuk a szemüveggel való célbadobást, Alexandra Ștefănescu december elején meghívott a születésnapjára, s nagy kegyesen azt is megengedte, hogy magammal vigyem Cezărică, újdonsült barátomat, aki Galacról került az osztályunkba, s akit Alexandra ki nem állhatott, sőt, úgy kezelte, mint egy értelmi fogyatékos; a buliban, ahová még néhány kollegina volt hivatalos, illetve Alexandra egyik kiállhatatlan unokahúga, aki orrhagon dűnnyögött, teasüteményt és habcsókot ettünk, üdítőt ittunk, és ipicsapacsotztunk, Alexandra és Cezărică úgy elbűjt, hogy a hálószoza ruhásszekrényében találtam rájuk, ölelkezett a két drága, az üdítő az orromon jött vissza a meglepetéstől, ennek ellenére a helyzetnek megfelelően reagáltam, ne aggódjatok, mondtam, a konyha felőli falon csaptam le őket, ipicsapacs, Alexandra, le vagy csapva, ipicsapacs, Cezărică, le vagy csapva, nem vagyok én pisis kölyök, hogy sóbálvánnyá dermedjek egy ilyen ölelkezés láttán, azt mégsem várhattam meg, hogy előbújjanak a ruhák, szoknyák és felöltők közül és ők csapjanak le; Cezărică csaptam le utoljára, hogy ne ő legyen a húnyó, aztán igyekeztem meggyőzni, hogy bújjon vissza velem is a szekrénybe, s engem is öleljen meg olyan szorosán, mint Alexandrát, míg eláll a lélegze-tem, kapd be, mondta, aprócska volt, sovány, zöldfülű, még a nyelvét is kidugta mérgében; de hogy csoki- vagy gyümölcstortát ettünk-e, erre már nem emlékszem. *MÁSODIK FEJEZET:* nagyszüneten vagyunk, kint hideg, a folyosón hideg, bent vagyunk az osztályteremben, égnek a lámpák,

mert nemcsak hideg van kint, hanem melléje még sötét felhők is borítják az eget, mindenki azt csinál, amihez a legjobban ért, a lényeg az, hogy jó nagy láрма legyen, ami az óráközi szünetekben szinte kötelező, Alexandra Ștefănescu ott ül a padban a helyén, nem szó szerint, persze, mert közben be nem áll a szája, egyfolytában fecseg, fölveti a fejét, mint egy őzike, aki a széljárást figyeli, pedig nincs is szél, a hideg ellenére sincs szél, aztán lepillant a lábamra, és észreveszi az én narancssárga frottírzoknimat (egészen újszerűek, ez volt akkoriban a menő, aznap reggel loptam apu fiókjából, tudjátok, az a fajta zokni, amelyiknek nincs száma, hanem használat közben képződik rá a sarok, Alexandra ujjal mutat az én észbontó szerkómra, fekete, hegyes orrú, kifényesített cipő, narancssárga zokni, fölöttük egyenruha, semmi különleges, banális az egész, de Alexandra félrebilient fejjel vihog, hihihi, bunkó paraszt, bunkó paraszt, elsőtől előttem minden, nem tehetek róla, a Bika jegyében születtem, rárontok, hogy befogjam a pofáját, kezemben egy kínai ceruza, most hegyeztem meg éppen, a csaj vadmacskaként küzd (említettem már, hogy nem engedte meg, hogy Drótfogúnak becézzük, holott fém fogszabályzót horodott), a ceruza hegye fölsérti aprócska, rózsaszínű tenyerét, kibuggyan az első vércsepp, pont olyan, mint a szappanbuborék, csak vörös, Alexandra fölsikolt, többen is rám vetik magukat, hogy lefogjanak, kakaskodik mindenki, a dagadt Andi még dagadtabbra fújja föl magát, fölborzolja a tollait, ő az osztály egészségügyi felelőse, ezért a sérültet azonnal saját hatáskörébe vonja, sebésztekingettel vizsgálgatja a sebet, nem mulasztja el, hogy meg ne masszírozza Alexandra hátát, odarohan a vöröskeresztes fehér dobozhoz, egy üveg Rivanollal és egy csomag vattával tér vissza, a rózsaszínű tenyerecske és az ing kezelője már teljesen sárga, addig tölti rá a Rivanolt, aztán hatalmas kötést aplikál a tenyérre,

mindeközben tapogatja és simogatja Alexandrát, suttog valamit a fülébe, amit senki sem hall, segít neki fölemelkedni, támogatja, szinte ölben viszi a rendelő felé, az ajtóból még visszafordul, tetanusz, mondja felénk, főleg hozzám intézve ezt a szörnyű tömondatot, tényleg szörnyű, nemde?, rosszabb, mint a kolera, reszket a horgasinam, percről percre várom, hogy mikor vernek láncra. A *HARMADIK FEJEZET* szorosan kapcsolódik az előző részhez: Andi diagnózisa nem nyerhetett megerősítést, mert útban a rendelő felé akkora pofont kapott Alexandrától, hogy csillagokat látott; visszatérve az osztályba Alexandra kijelentette, hogy semmi baja, és senki ne merészeljen hozzám nyúlni, dobjunk célba szemüveggel, javasolta, de ezúttal én álltam az erdő felől, nem mondtam, csak mutattam, hogy mit csináljon. *NEGYESEDIK FEJEZET*: a hegyes orrú cipő csodák csodájára kibírta az összes focimeccset, s a sarka sem foci közben törött le, hanem „járás közben”, egyszerűen leléptem a járdáról egyik május délután, a levegő tele volt a nyárfák bolyhaival, lassan ballagtam a suliból hazafelé, s ahogy át akartam vágni a Parva sétányon, ropsz!, letört a cipőm sarka; ilyen helyzetekben persze sosem vagy egyedül, sőt, egy csomó ellenszenves fazon vesz körül, ilyen szerencsétlenség még véletlenül sem fordulhat elő valami eldugott helyen, hanem kizárólag az utca közepén, úgy érzed magad, mintha csóré lenne a segged; el tudjátok képzelni, ugye?, nemcsak számomra ért véget aznapra a sulis, hanem mintha gátszakadás történt volna, úgy zúdul az utcára a diákfolyam, ez a folyó aztán a városnegyed földrajza szerint ágakra szakad, úgy torkollik be végül egy-egy deltába, egyszóval a cipősarok leválása népes, lármás, színes közönségnek örvendett, s nekem nem jutott eszembe, hogy levegyem a cipőt, és szürke zokniban folytassam az utat (véleg lemondtam már akkor a narancssárga frottírzokni viseléséről), hanem savanyú

pofával hosszan vizsgálgattam bal cipőm talpát, amelyből négy hatalmas szög (mit szög: karó) meredezett, sántikálva mentem tovább, a cipő sarkával a kezemben, mindenki láthatta, furcsa érzés volt, hogy bal lábam nem éri a földet, mintha valami nagy üresség fölött lépdeltém volna, a talpból kiálló szögek csikorogtak az aszfalton, egyik erre, másik amarra hajlott, volt tehát részem bőven megjegyzésekben, röhögtek, füttyögettek, fintorogtak, szerencsére a pisztolyszemek nem látták a szégyenemet, szerencsére, mondom, mert ezúttal, bizonyísten, ledrótfogúztam volna Alexandrát. *VÉGE* (a regényfolyamnak)

Namármost, azt hiszem, nem ártana egy kicsit a történelemmel és a könyveléssel is foglalkozni. Amikor az én állítólagos filmiparbeli szereplésem Cîsu elvtársnő szerint már-már elodázhatatlan volt, tehát azokban az időkben (s micsoda idők járták akkoriban!), amikor én jó ideig nem léptem át a fodrászat küszöbét, Matei (ahogy már ti is észrevettétek, az öcsémről, Mateiről van szó!) még meg sem született. Milyen kár! Bár egyszer látott volna ő is ebben az életben hosszú hajjal... Aztán amikor bealkonyult az eleminek, s én már büszkén lépdeltém a gimis évek hajnala felé (teljesen belevakulva fekete hegyesorrúim fényébe), nos, akkor Matei már bőszen szopizott, hol anyánk melléből, hol a cuclisüvegéből, rágta, csócsálta a cumit fogínye között, míg darabokra nem szakadt, nyafogott és bömbölt, bekakilt és bepisilt, nem Pampersbe, hanem gyapotpelenkába, akkoriban még az járta, túl volt már az első műtéten, szegénke pilorus sztenózisban, azaz alsó gyomorszáj-szűkületben szenvedett (ha megmutatná a hasát nektek, bár nem hiszem, hogy belemenne ebbe, ti is láthatnátok a háromhetes korából származó forradást), már akkor is olyan mély baritonja volt, hogy nagypapa azzal vigasztalta anyut, papot nevelünk Mateiből, ropogósan kacagott fogatlan szájával, csámcsogott

álmában, aztán szép lassan gazdagodott az étrendje, hol egy kis házi túró, hol egy kis zöldségleves átpasszírozva, reszelt alma keksszel, értitek, ugye, hetente egy híg tojás, hogy pufók maradjon az arcocskája, bátor hóc, hóc, katona váljék belőle, s hogy szép történeteket írhasson most nektek, mindenki meglegedésére. Ugyanaznap született, mint Adi Mutu (ezt a részletet mi a családban akkor még nem tudtuk), a kórházi mérleg mutatója alaposan kilengett, egészen a 4 kiló 30 dekáig, ami azért nem semmi. Ma, amikor a *Gazeta Sporturilor* alaposságának köszönhetően ezt a fontos, Adi Mutu-s információt is megtudtam az öcsémről, esküszöm, hogy (legalábbis születése előtt, még magzat korában) Matei abszolút jobb focista volt, mint a Briliáns (a felsőfoknak ezt a formáját nektek is el kell fogadnotok, elvégre sportkommentárról van szó). Nem tudom, a matematika-tanár Mutu úr (minden bizonnyal őtőle örökölte a fiú a versek és a filozófia iránti vonzódását) követette-e a magzat-Mutu mozgását Mutu asszony hasában (Mutu asszony a későbbiekben nemcsak Londont kápráztatta el kulináris remekműveivel, hanem a szürke Torino városát is), de azt biztosan tudom, hogy én igenis követtem a magzat-Matei mozgását, mert (pironkodva vallom be) még mindig anyuval aludtam, kihasználva apánk távollétét, aki egész évben építőtelepeken dolgozott, s csak húsvét táján vetődött hosszabb időre haza. Nos, Matei szinte minden mozdulatára figyeltem, egy új Dudu lesz belőle, mondtam, egy új Dudu Georgescu születik majd, mert meg voltam győződve, hogy a fejelést gyakorolja anyánk hasában. Végül, pontosabban fogalmazva: amikor egyik januárban Matei kicsusszant anyu hasából, ahol annyit fészkelődött, s hazajött a Kölyök utcába, aprócskán, gyapotpelenkába és vastag lenvászon paplanba tekerve, én visszaköltöztem a saját ágymba, ahol korábban csak akkor aludtam, ha meg voltam büntetve,

vagy ha apunak Bukarestben kellett időznie a munkája miatt. Tulajdonképpen teljesen új korszak kezdődött az életemben: megkóstoltam az anyatejet, amit anyu egy karcsú, gumidugós üvegcsébe gyűjtött össze, s meggyőződtem, hogy a csecsemőknek elég furcsa ízlésük van, ha ilyen folyadék után vágyakoznak; fölfedeztem, hogy a Bankánál is vannak ocsmányabb szörnyetegek, akik miatt éjjel-nappal sír a kisember, ilyen szörnyeteg például a kólika, erről mindig a hosszú szőrű skót juhász, Lassie kutya jutott eszembe, igaz, az ő fajtája nem kólika, hanem csak collie; aztán, ugye, jobban oda kellett figyelnem a bevásárlásra meg egyéb háztáji feladatokra, ezeket eléggé untam, de Mateit taszigálni a babakocsiban már annál nagyobb élvezet volt, a csajok olvadtak el tőle, kicsi cuki, egyem meg a lelkét!, mondták, én meg nagyvonalúan megengedtem nekik, hogy velünk tartanak. Nyelvészeti szempontból elemezve a dolgot: amikor beszélni kezdett, és a szavakat mondatokká fűzte, kistesóm mindjárt két csodafegyverre tett szert, s mindkettőt be is vetette ellenem, kérdezősködés formájában: megörültem például a *hol?* kérdéstől (folyton ott volt a nyomomban, és: hol?, hol?, nem azt kérdezte, hogy hol van ez? vagy hol van az?, hanem csak hol?, hol?); a másik kérdése az volt, hogy *ebbe bele lehet fulladni?* (s valahányszor vizet látott, föl is tette nyomban a kérdést, mindegy volt neki, hogy a csapból engedem-e a vizet, vagy pohárból iszom, vagy fürdök, vagy a repedt vízvezetékem figyelem, vagy tócsában tapicskolok-e, vagy feltörülök egy vízcseppet a linóleumról, vagy az ablaküvegen doboló esőcseppeket figyelem). Mozgás szempontjából elég lusta volt, mint a flúgyermekek általában, első hosszabb kalandozására (tehát amikor nem fogózkodva ment, hanem önállóan, a saját lábán) akkor kerül sort, amikor betöltötte az egy évet, még a vendégek megérkezése előtt. Mindannyian szemtanúi voltunk az esetnek, azaz anyu,

apu és jómagam is, apu szobájában voltunk, amikor Matei elengedte a könyvespolcot, és határozott léptekkel elindult keresztül a szobán, elég ügyesen mozgott, kinyújtott kezekkel, piszszenni se mertünk az izgalomtól és csodálkozástól (meg a túlcseresznyés szeretettől, ez is legyen tiszta és világos!), a végén Matei elkapkodta a dolgot, hamarabb akart célba érni, és beverte a fejét az egyik sárga deszkapolcra, be is hasadt a homloka, úgyhogy a torta fölszeletelésekor és a jókívánságok fogadásakor már véres kötés éktelenkedett a fején (ezt a forradást, ha akarja, ha nem, ti is láthatjátok a homlokán, ha egyáltalán kíváncsiak vagytok rá). Ami pedig a Dudu Georgescu-s megérzésemet illeti, Matei igazolta a jóslatomat. Tényleg kitűnően fejt.

Aztán elérkezett az a nap, amit Matei soha nem fog elfelejteni, „amikor mintha megállt volna az idő: becsukódott mögöttem a Florian család (40-es lakrész) ajtaja, a nap becsütött a lépcsőházba a virágcserepek között, megvilágítva a gyíkszöld lépcsőkorlátot”, szóval elérkezett az a pillanat, amikor már egyedül is ki mertük engedni a lakásból, hogy érintkezésbe lépjen a külvilággal, azaz a Kölyök utcával, hogy megismerkedjen az ottani gyerekekkel, Miguval, Pisiskével, Doruval és főleg Kirisztussal (ahogy Matei nevezi ezt a fickót), de azelőtt még megtörtént velünk ez-az, ami mind aranybetűkkel vonult be a családi krónika lapjaira (ez nem vicc, tényleg van ilyen családi krónikánk, ahogy a Rádióknak is van saját hangtára, amire büszke lehet). Mielőtt azonban elősorolnék a krónikából néhány esetet, egy kis hibaigazítással kell élnem, mert másképp még azt találnátok mondani, hogy hazudtam, amikor azt írtam, hogy a történelemmel is foglalkozni fogok. Nos, a mi lakásunk ajtaján nem volt feltüntetve sem a család neve, sem a lakrész száma, és higgyétek el nekem, anyu sose ment volna bele, hogy ilyesmivel elcsúfítsanak egy tárgyat, aminek inkább

az a rendeltetése, hogy megvédjen a szomszédoktól és a lég-huzamtól, semmint az, hogy védelmet nyújtson a tolvajok ellen. Aztán: Matei egy időben valami húgyúti fertőzésbe csöppent bele, ami miatt megkapta tőlünk, igaz, csak ide-iglenesen, a Bűzös Borz becenevet, a popója pedig rostává változott a sok tűszúrástól. Aztán: Mateinak sikerült véghezvinnie azt az egyedülálló fegyvertényt, amit korábban senkinek a családból: tudniillik röpke fél év alatt három velencei tükröt tört ripityára. Valami tekebábus játékból megmaradt egy aprócska, ám jó nehéz fekete golyó, ezzel a golyóval a dédnagyanyánktól örökölt szekrény tükrét törte össze, a fészülködőasztal márványfoglatatú tükrét egy szegény keljfeljancsival vette célba, végül a rózsafavitrin tükre is áldozatul esett a játéknak (hogyan volt a hibás: az ólomkatona-e vagy Matei, döntsetek el ti). Figyelemre méltó ugyanakkor, hogy a fürdőszobátükör (a Drumul Taberei minden üvegesénél 11 lejbe került egy ilyen) sosem keltette föl Matei érdeklődését. Ami pedig képzeletbeli barátait illeti, akik mindig körülvették magányos játéka közben: az egyiket Kindo kiszánynak hívták (a *kiszány* felnőtt fejjel természetesen kislánynak olvasandó), az ikerpárost pedig Timnek és Ştamnak.

TARTALOM

1. Néhány tudnivaló Kirisztusról • 7
2. Bolyhos zokni és hegyes orrú cipő • 19
3. Štim és Štam csodálatos kalandjai • 34
4. Néhány csoda a nagyobb testvérek életrajzából • 48
5. Együtt még regényt is írhatunk • 64
6. Csekélységek, régiségek, emberek és emberkék • 73
 7. Vaksötét és túrószag • 98
 8. Apu nem lett traktorista • 119
 9. A Haza mint labodaleves • 140
 10. Az Urak útjai kiszámíthatatlanok • 160
11. Ellenállás, örök béke, lépj a nóta ütemére • 181
12. Tudor Vladimirescunak, bámuló tisztelettel • 195
 - Befejezés I. • 206
 - Befejezés II. • 208

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
FLORIAN, FILIP

Kölyök Utca / Filip Florian, Matei Florian. -
Miercurea-Ciuc : Bookart, 2014

ISBN 978-606-8351-52-0

I. Florian, Matei

821.135.1-31=511.141

A kiadásért felel a Bookart Kiadó igazgatója
Megjelent 13,25 ív terjedelemben
Minion Pro betűtípussal szedve
80 g-os ofszet papíron
Korrektor Mihály Emőke
Tördelő Hajdú Áron
Műszaki vezető Császár Csilla
Készült a csíkszeredai Alutus Rt. nyomdájában
Felelős vezető Hajdú Áron igazgató